

Plăți în lei la standarde europene

Zona Unică a Plăților în Euro – Single Euro Payments Area – SEPA este proiectul de cea mai mare anvergură derulat de industria europeană a plăților, având drept obiectiv realizarea unei piețe integrate pentru serviciile de plăți în euro, prin eliminarea barierelor comerciale, legale și tehnice existente între piețele de plăți naționale din Europa.

Rodica Tuchilă
Director Asociația Română a Băncilor

Piața unică a plăților în euro a devenit deja realitate în zona euro, unde, începând cu luna august 2014, toate plățile prin transfer credit și debitare directă în euro, realizate la nivel național sau transfrontalier, respectă regulile de afaceri și cerințele tehnice definite de standardele SEPA. Printre trăsăturile cele mai importante ale acestor instrumente se numără:

- Acoperirea pan-europeană;
- Transferul integral al sumei de plată în contul beneficiarului;
- Transparența comisioanelor prin evidențierea separată a acestora;
- Termene maxime de decontare – o zi lucrătoare pentru transfer credit, două zile lucrătoare pentru plățile periodice prin debitare directă;
- Utilizarea codurilor de identificare BIC și IBAN pentru identificarea unică a băncii și numărului de cont;
- Procesarea automatizată prin sisteme de procesare electronice de la inițiatorul plății la beneficiarul final;

■ Utilizarea pe segmentul inter-bancar a mesajelor de plată în format ISO 2002 XML.

O noutate a zonei SEPA este posibilitatea de a realiza și colecta plăți prin debitare directă în euro la nivel transfrontalier, prin armonizarea practicilor și adoptarea aceluiași format tehnice la nivelul piețelor naționale.

Pentru zona non-euro, utilizarea instrumentelor SEPA pentru plățile în euro este obligatorie începând cu data de 31 octombrie 2016, conform prevederilor Regulamentului (EU) 260/2012, majoritatea băncilor din România oferind deja aceste servicii.

În plus, comunitatea bancară din România a demarat un proiect unic în Uniunea Europeană care a avut ca obiectiv modernizarea fluxurilor interbancare de plăți prin adoptarea standardelor SEPA pentru plățile în lei și care a fost recent finalizat cu succes.

Adoptarea Schemelor SEPA pentru plățile în lei urmărește uniformizarea fluxurilor de plăți în lei, automatizarea și facilitarea schimburilor de informații cu clienții corporatiști, dezvoltarea instrumentului de debitare directă în conformitate cu standardele europene și adoptarea pe scară largă a acestuia, dar și diminuarea presiunii investiționale și operaționale determinate de adoptarea euro.

La data de 12 aprilie 2016, TRANSFOND, împreună cu comunitatea bancară din România, au lansat noile instrumente de debitare directă în lei în format SEPA și un serviciu adițional – Registrul Unic al Mandatelor (RUM), o bază de date

centralizată care gestionează toate mandatele de debitare directă în lei, însoțită de o aplicație auxiliară de Asistență Mandate care permite generarea mandatelor pre-formate.

Utilizarea noilor instrumente de debitare directă în lei oferă o serie de avantaje pentru consumatori și pentru companiile care colectează încasările prin debitare directă. Totodată, prin modernizarea infrastructurii naționale de plăți oferită de TRANSFOND, băncile din România beneficiază în prezent de o bază mai bună pentru procesarea și reconcilierea automată atât a mesajelor de plată, cât și a mesajelor de rezolvare a excepțiilor.

Debitarea directă asigură o modalitate facilă de plată a facturilor de utilități și a altor servicii. Pentru ca un client plătitor să nu mai aibă grija plăților lunare pe care trebuie să le efectueze în mod regulat, este suficient acum doar un cont deschis la o bancă furnizoare de servicii de debitare directă și un mandat de plată prin debitare directă interbancară încredințat furnizorului de servicii sau bunuri care utilizează colectarea prin acest tip de instrument de plată sau băncii sale.

Până în prezent, un mandat de debitare directă trebuia transmis în trei locuri: creditorului, băncii acestuia și băncii debitorului, de cele mai multe ori numai pe suport hârtie. Avantajul principal pentru un consumator care plătește prin debitare directă în format SEPA este dat de faptul că semnează și transmite mandatul o singură dată, fie către banca sa, fie către furnizorul de servicii.

Mandatul este însoțit de facilitatea transmiterii automate a informațiilor cuprinse în mandat

POSITION PAPER

celorlalte părți implicate. În plus, consumatorul este protejat față de orice încercări neautorizate de colectare de bani din contul său prin debit direct interbancar.

Consumatorul care optează pentru plata prin debitare directă interbancară beneficiază, prin intermediul aplicației de Asistență Mandate, disponibilă 24/7/365 pe site-ul TRANSFOND (<https://am.transfond.ro>), de centralizarea la nivel național a datelor despre furnizorii și despre băncile care oferă serviciile respective de plată, precum și de un format unic, standardizat al mandatului de debitare directă în relație interbancară.

Printre funcțiile Aplicației de Asistență Mandate se numără și accesul on-line al furnizorilor, plătitorilor și operatorilor băncilor, precum și facilitatea de generare a formularelor de mandate în format pdf cu câmpuri active, pre-completate cu datele furnizorului, înseriate cu o referință unică.

Avantajele oferite clienților și băncilor de utilizarea Registrului Unic al Mandatelor sunt următoarele:

- Format unic, standardizat al mandatului în relația interbancară;
- Centralizarea datelor despre creditori (furnizori) și băncile care oferă servicii de

debitare directă la nivel interbancar;

- Transmiterea, printr-un sistem automat și securizat, a informațiilor cuprinse în mandat, fără ca plătitorul să fie obligat să se prezinte și la creditor și la banca sa;
- Un sistem unic pentru evidență/gestiune centralizată a tuturor mandatelor interbancare în spațiul național (bază de referință unică);
- Optimizarea fluxurilor operaționale pentru clienți și bănci.

Prin utilizarea Registrului Unic al Mandatelor, băncile oferă clienților un grad sporit de siguranță a plăților prin validarea instrucțiunilor de debitare directă cu mandatele corespunzătoare, obținându-se eliminarea riscului de rambursare pentru colectări neautorizate și reducerea numărului disputelor.

Avantajele Registrului Unic al Mandatelor din punct de vedere al furnizorilor care colectează încasările prin debitare directă sunt următoarele:

- Facilitarea generării de formulare electronice de inițiere a mandatelor cu referință unică a mandatului;
- Element unic de referință în relația mandat-punct de consum/contract/cod

client (mandat vs. instrucțiune);

- Optimizarea administrării mandatelor, prin utilizarea unui formular standard, identificat unic la nivel național;
- Soluție informatică disponibilă furnizorilor în punctele de lucru, prin aplicația Asistență Mandate;
- Evitarea disputelor cu plătitorii, prin utilizarea mandatelor pre-validate;
- Credibilitate, fiecare furnizor fiind declarat de o bancă pentru înrolare în Registrul Unic al Mandatelor.

Pentru furnizorii care colectează încasări prin debitare directă interbancară, Registrul Unic al Mandatelor oferă informații și notificări referitoare la starea mandatelor, rapoarte periodice despre mandatele existente/utilizate și pre-validarea mandatelor pentru evitarea disputelor cu plătitorii.

Derularea proiectului de lansare a noilor instrumente de debitare directă în lei a presupus crearea unei platforme de colaborare între bănci și companiile care colectează încasările prin debitare directă. Comunicarea va continua și în viitor pentru îmbunătățirea calității serviciilor și creșterea volumului de plăți efectuate prin debitare directă.

S€PA
Single Euro Payments Area

